

Posudek na bakalářskou práci

- školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Jan Šašek

Datum: 17.5. 2006

Autor: Iveta Husáková

Název práce: ***Faktory určující výskyt stepních druhů na Křivoklátsku***

- Práce je literární rešerší. Práce obsahuje vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Jde o první vhléd k budoucí diplomové práci, která se ve své klíčové části chce zabývat závislostí druhového složení jednotlivých pleší v dané oblasti na různých parametrech prostředí a historii jednotlivých plošek.

Struktura (členění) práce:

Celý text je s menšími nedostatky – průsakem informací z jiných kapitol - příkladně členěn a jednotlivé kapitoly tvoří logické celky.

Za nadbytečné považuji umístění primárních dat do přílohy.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
 Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

V textu je množství hodnotných a dobře poskládaných informací podepřených dlouhým seznamem starší i nejnovější, domácí i zahraniční literatury.

Jsou získané vlastní výsledky nebo zvolené téma adekvátně diskutovány?

Prvky diskuse se objevuje v kapitole Shrnutí výsledků a někdy proniká diskuse už do samotných Výsledků. V celku jsou výsledky poměrně dobře diskutovány.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Text je a až na drobné výjimky je dobře čitelným, napsaný srozumitelnou češtinou. Bohužel naprosto běžné jsou překlepy. V textu se často opakují některé fráze, které zbytečně degradují úroveň práce, jinak si autorka velmi dobře poradila se poměrně širokým záběrem úvah a celek je kompaktní a poměrně čtivý.

Za poněkud nadbytečné považuji umístění primárních dat do přílohy. Chybí zde totiž mapka s umístěním již vymapovaných pleší, jejich stručný popis či nějaké ilustrační fotografie. Bez lokalizace a představy o konkrétní pleši kódovaných čísly 1-11 je člověk naprosto ztracen a primární data se v takovéto formě stávají pouhým seznamem jedniček a nul.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Autorka nemá k dispozici ucelená historická data, proto nemohl být splněn cíl směřující k odhalení závislosti vegetace na historických parametrech pleší. S ohledem na množství sebraných dat je dílčí cíl – Jak závisí počet druhů a druhové

složení na současné charakteristice lokality? – nade vše pochybnost splněn.

Vzhledem k fázi rozpracovanosti DP (na počátku) považuji tuto bakalářskou práci za nadstandardní a velmi zdařilou.

Za hlavní cíl práce považuji vyzkoušení si funkčnosti zvolené metodiky, její dopilování a osahání si jednotlivých statistických, GIS apod. nástrojů. To se autorce zřejmě povedlo a bude jí to v budoucnu k užítku.

Otázky a připomínky oponenta:

1) Autorka uvádí, že vrcholem lidského tlaku na Křivoklátsko byl v 18. a 19. století, kdy se pleše používaly jako zdroj píce. Domnívám se, že tento tlak byl nejsilnější ve vrcholném středověku, kdy byla krajina celé střední Evropy silně vypasená, v 19. století naopak vznikají první lesní správy a realizují se první řízené zalesňování. Prosím o vysvětlení případné křivoklátské anomálie. Chtěl bych znát také autorčin názor, zda nemohly být pleše vygenerovány čistě odlesněním a pastvou.

2) V textu je, jak již bylo řečeno, několikrát uvedeno, že křivoklátská příroda je silně zachovalá. Mohla by autorka vysvětlit, co si má pod tímto pojmem čtenář představit a oč je příroda Křivoklátska zachovalejší než jiné krajiny.

3) V metodice se uvádí, že lesní druhy, které se vyskytují na pleších, budou z následných analýz vyloučeny. Nemůže být právě výskyt těchto druhů klíčový pro odhalení některých poznatků?

4) Hned v první analýze DCA sloužící k odhalení vztahů mezi studovanými druhy a lokalitami se uvádí, že hlavním vysvětlujícím gradientem je hloubka půdy. Domnívá se autorka, že jde skutečně právě jen o tento gradient a proč?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- V případě práce založené na vlastních výsledcích hodnotte rovněž použité metody a zpracování výsledků, obdobně jako u práce diplomové.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na horak@natur.cuni.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na sekretariát biologické sekce PŘF UK (Ing. Jitka Suchá), Viničná 7, 128 44 Praha 2.

Oponetský posudek k bakalářské práci Ivety Husákové

Hned jako první fakt musím uvést, že předkládaná práce je na bakalářskou práci překvapivě dlouhá. Čítá padesát devět stran, což mě z počátku velmi zaskočilo. Nese název *Faktory určující výskyt stepních druhů na Křivoklátsku* a jde o první vhléd k budoucí diplomové práci, která se ve své klíčové části chce zabývat závislostí druhového složení jednotlivých pleší v dané oblasti na různých parametrech prostředí.

Práce je dělená na několik samostatných oddílů, které silně připomínají členění hotové diplomové práce: Všemu předchází Abstrakt, dále následuje; 1) Úvod, kde jsou na závěr shrnuté základní otázky této bakalářské práce; 2) Přírodní poměry území, zde je popisována geologie, fyto geografie, historie lidských aktivit v oblasti atd. 3) V této části se pojednává o pleších jako specifickém stepním fenoménu. Rozebírá se zde vegetace, otázka reliktnosti těchto stanovišť, historii botanického výzkumu a možné faktory ovlivňující výskyt pleší; 4) V metodice je vysvětlen typ sbíraných dat, způsob jejich sběru a jejich zpracování; 5) Kapitola Výsledky osvětluje prováděné analýzy a komentuje jejich samotné výsledky; Kapitola 6) je Shrnutí výsledků; 7) Závěr; 8) Seznam literatury; a 9) Přílohy.

Kapitoly Úvod, Přírodní poměry území a Stepní vegetace a její stanoviště na Křivoklátsku jsou ve své podstatě literární rešerší, běžnou součástí všech seminárních prací. Tyto kapitoly jsou velmi dobře členěny a jejich obsah vyčerpávajícím způsobem seznamuje čtenáře s terénem „hračí plochy hřiště“.

V úvodu autorka dokazuje, že hlavní teoretický background (problematiku fragmentace krajiny, teorie metapopulací a šíření druhů krajinou), má dobře zmapován. Na jeho konci si autorka vytyčuje hlavní cíle své bakalářské i budoucí diplomové práce.

Také kapitoly věnující se přírodním poměrům Křivoklátska a vzhledu vegetace pleší jsou i pro nezasvěcené pěkným a dostačujícím výtahem.

Výše uvedeným kapitolám bych vytkl několik drobností: Autorka často používá formulace typu „z toho jasně vyplývá, z toho lze usuzovat...“ Někdy není jasné, z čeho a jak co vyplývá (str. 26 poslední odst.) a v mnoha případech jsou takovéto věty použity, ačkoli by myšlenkový postup měl být přesně obrácený. U některých informací (např. na str. 5-1. odst. nebo str. 22- 2.odst.), které jsou jistě literárního původu a ne autorčinými osobními poznatky, chybí jejich citovaný zdroj. Nemohu se též ubránit dojmu, že v celé práci často zmiňovaná zachovalost křivoklátské přírody je nekriticky nadhodnocovaným pojmem. Několikrát a dle mého názoru opět zbytečně často je v textu vysvětlován vznik extrémních podmínek inkriminovaných stanovišť a jejich vliv na vegetaci pleší.

Metodika: Výběr lokalit, způsob sběru a nástin jejich pozdějšího zpracování považuji za velmi zdařilý. Autorka ví, co by mělo být výstupem její práce a jednoznačně za tím jde. Negativní vlastností této kapitoly je však průsak některých informací, které by měly být rozebírány ve výsledcích. Také obšírný popis použitých statistických a GIS metod, který jde až do šokujících podrobností (typu zmáčkla jsem to a to tlačítko), by mohl být o dost stručnější a věcnější. Čtenář z těchto nedostatků odhalí autorčinu nezkušenost, kterou se jí až do této chvíle podařilo poměrně dobře maskovat.

Až do této kapitoly se jedná o standardní seminární práci. Tento počín je výjimečný tím, že je zde už zpracována a interpretována část sebraných dat, což nebývá častým jevem.

Ve výsledcích je realizován pokus zanalyzovat data z jedenácti lokalit, to považuji vzhledem k autorčině věku a fázi rozpracovanosti DP za obdivuhodné. Je zde provedeno a rozebráno několik analýz doplněných grafy (např. závislosti druhového složení na proměnných prostředí či na vzájemných vzdáleností pleší), které byly signifikantní a

složení na současné charakteristice lokality? – nade vší pochybnost splněn.

Vzhledem k fázi rozpracovanosti DP (na počátku) považuji tuto bakalářskou práci za nadstandardní a velmi zdařilou.

Za hlavní cíl práce považuji vyzkoušení si funkčnost zvolené metodiky, její dopilování a osahání si jednotlivých statistických, GIS apod. nástrojů. To se autorce zřejmě povedlo a bude jí to v budoucnu k užitku.

Otázky a připomínky oponenta:

1) Autorka uvádí, že vrcholem lidského tlaku na Křivoklátsko byl v 18. a 19. století, kdy se pleše používaly jako zdroj píce. Domnívám se, že tento tlak byl nejsilnější ve vrcholném středověku, kdy byla krajina celé střední Evropy silně vypasená, v 19. století naopak vznikají první lesní správy a realizují se první řízené zalesňování. Prosím o vysvětlení případné křivoklátské anomálie. Chtěl bych znát také autorčin názor, zda nemohly být pleše vygenerovány čistě odlesněním a pastvou.

2) V textu je, jak již bylo řečeno, několikrát uvedeno, že křivoklátská příroda je silně zachovalá. Mohla by autorka vysvětlit, co si má pod tímto pojmem čtenář představit a oč je příroda Křivoklátska zachovalejší než jiné krajiny.

3) V metodice se uvádí, že lesní druhy, které se vyskytují na pleších, budou z následných analýz vyloučeny. Nemůže být právě výskyt těchto druhů klíčový pro odhalení některých poznatků?

4) Hned v první analýze DCA sloužící k odhalení vztahů mezi studovanými druhy a lokalitami se uvádí, že hlavním vysvětlujícím gradientem je hloubka půdy. Domnívá se autorka, že jde skutečně právě jen o tento gradient a proč?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- V případě práce založené na vlastních výsledcích hodnotte rovněž použité metody a zpracování výsledků, obdobně jako u práce diplomové.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na horak@natur.cuni.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na sekretariát biologické sekce PřF UK (Ing. Jitka Suchá), Viničná 7, 128 44 Praha 2.

poukazují tím na vhodnou volbu typu sbíraných dat a snad i kvalitu samotného provedení sběru. Opět se zde autorka neubráníla drobné konvenční chybě: Interpretace výsledků bývá obvykle řešena v samostatné kapitole „Diskuse“, text se tím stává méně přehledným.

V kapitole shrnutí jsou velmi dobře přetaveny výsledky analýz v poměrně kompaktní text mající právě charakter diskuse.

Kapitolu Závěr považuji za nejméně zdařilou. Místo přehledného výstupu a ponaučení pro další práci na DP autorka znovu obhájí volbu a zajímavost svého tématu a opět předkládá cíle svého projektu, což učinila již v Abstraktu a Úvodu. Teprve v posledním kratším odstavci se čtenář dozvídá zajímavější poznatky pro další kroky v DP.

Celý text je s výše uvedenými nedostatky příkladně členěn a až na drobné výjimky je dobře čitelný. Je v něm množství hodnotných a dobře poskládaných informací podepřených dlouhým seznamem starší i nejnovější, domácí i zahraniční literatury. Za poněkud nadbytečné považuji umístění primárních dat do přílohy. Chybí zde totiž mapka s umístěním již vymapovaných pleší, jejich stručný popis či nějaké ilustrační fotografie. Bez lokalizace a představy o konkrétní pleši kódovaných čísly 1-11 je člověk naprosto ztracen a primární data se v takovéto formě stávají pouhým seznamem jedniček a nul.

Přes uvedené nedostatky považuji celou práci za velmi poctivou, nadstandardní a jednoznačně ji **doporučuji k obhajobě.**

OTÁZKY: 1) Autorka uvádí, že vrcholem lidského tlaku na Křivoklátsko byl v 18. a 19. století, kdy se pleše používaly jako zdroj píce. Domnívám se, že tento tlak byl nejsilnější ve vrcholném středověku, kdy byla krajina celé střední Evropy silně vypasená, v 19. století naopak vznikají první lesní správy a realizují se první řízené zalesňování. Prosím o vysvětlení případné křivoklátské anomálie. Chtěl bych znát také autorčin názor, zda nemohly být pleše vygenerovány čistě odlesněním a pastvou.

2) V textu je, jak již bylo řečeno, několikrát uvedeno, že křivoklátská příroda je silně zachovalá. Mohla by autorka vysvětlit, co si má pod tímto pojmem čtenář představit a oč je příroda Křivoklátska zachovalejší než jiné krajiny.

3) V metodice se uvádí, že lesní druhy, které se vyskytují na pleších, budou z následných analýz vyloučeny. Nemůže být právě výskyt těchto druhů klíčový pro odhalení některých poznatků?

4) Hned v první analýze DCA sloužící k odhalení vztahů mezi studovanými druhy a lokalitami se uvádí, že hlavním vysvětlujícím gradientem je hloubka půdy. Domnívá se autorka, že jde skutečně právě jen o tento gradient a proč?

V Horažďovicích 17.5. 2006
Jan Šašek

